

ΕΛΛΑΣ ΧΩΡΑ ΑΓΙΩΝ

Ο προορισμός μας: «Άγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι»(Α΄ Πέτρ. 1, 16).

Ο προορισμός μας, κατά τη θεία εντολή, είναι να γίνουμε άγιοι. Άγιοι! Αλλά τι σημαίνει η λέξη άγιος; Σημαίνει τον καθαρό, τον αμίαντο, τον αμόλυντο. Για να εννοήσουμε τη βαθιά σημασία, την οποία εγκλείει η λέξη αυτή, ας φέρουμε ένα παράδειγμα. Κάτω από το φλοιό της γης, μέσα στα βραχώδη και σκληρά πολλές φορές στρώματα υπάρχει κρυμμένο το ευγενέστερο των μετάλλων, το χρυσάφι. Αλλά το χρυσάφι το ίδιο δεν είναι αμιγές. Είναι αναμεμιγμένο με διάφορες άλλα ευτελή υλικά, από τα οποία πρέπει να αποχωριστεί. Γι' αυτό οι ακάθαρτοι όγκοι του μετάλλου, οι οποίοι εξάγονται από τα σπλάχνα της γης, ρίχνονται μέσα σε ειδικά καμίνια. Εκεί τα χώματα, οι πέτρες, τα ευτελή μέταλλα αποχωρίζονται και ο χρυσός σα ρυάκι που λάμπει ρέει από το σωλήνα της καμίνου. Το χρυσάφι έχει καθαριστεί.

Καταλάβετε το παράδειγμα; Χρυσάφι είναι ο άνθρωπος. Ο πρώτος άνθρωπος, όπως εξήλθε από τα χέρια του Δημιουργού, έλαμπε από θεία καλλονή. Σώμα και ψυχή αποτελούσαν θαυμάσιο σύμπλεγμα. Ψυχή καθαρή. Σώμα υγιές. Τι ωραιότητα! Τι παράδεισος! Κήπος, στον οποίο κανένα αγκάθι δε γεννιόταν. Ο άνθρωπος ζούσε σε αρμονία με τον εαυτό του, προικισμένος με υπάροχες πνευματικές δυνάμεις, εάν έκανε καλή χρήση των δωρεών του Πλάστη, θα μπορούσε να εξελιχθεί, να προοδεύσει σταθερά στο αγαθό, να μοιάσει με την αρετή προς το Θεό, να επιτύχει το «καθ' ὁμοίωσιν», να γίνει μικρόθεος. Σε ποιο ύψος τον καλούσε ο Δημιουργός! Αλλά ο άνθρωπος έπεσε, όπως περιγράφεται

στο σπουδαιότατο 3ο κεφάλαιο της Γένεσης, το οποίο εάν δεν υπήρχε, η ιστορία των ανθρώπινων πράξεων, η οποία αποστάζει αίμα στυγερών εγκλημάτων, θα ήταν ένα αίνιγμα άλυτο προς το θέμα: «Από πού το κακό στον κόσμο;». Ο άνθρωπος αμάρτησε, απαντά η Βίβλος!

Από τότε το καθαρό χρυσάφι μολύνθηκε. Μίγμα κακίας και αρετής έγινε ο άνθρωπος, αλλά η κακία διά μέσου των αιώνων συνεχώς αυξάνοντας επικράτησε μέχρι τέτοιου σημείου, ώστε ο βασιλιάς και προφήτης Δαβίδ, βλέποντας σε ποιο βάθος διαφθοράς εξώκειλε η ανθρωπότητα, αναφωνεί: «Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός» (Ψάλμ. 13, 3), ενών ο προφήτης Ωσηέ, βλέποντας την Ιστορία να ρέει μπροστά του σαν ένας βορβορώδης ποταμός από την ακαθαρσία όλων των εντολών, γράφει: «Κατάρτα και ψεύδος και φόνος και κλοπή και μοιχεία έχει χυθεί πάνω στη γη, και αίματα αναμιγνύονται με αίματα. Γι' αυτό θα πενθήσει η γη και θα συρρικνωθεί μαζί με όλους τους κατοίκους της»(Ωσηέ 4, 2 – 3).

Ποτάμι ακάθαρτο η ανθρωπότητα. Ποιος θέλει να πιεί από το βόρβορο αυτό; Ο άνθρωπος διψά την αγνότητα, την καθαρότητα. Αλλά που είναι η καθαρότητα;

Όπως το χρυσάφι, το οποίο εξέρχεται από τα σπλάχνα της γης, είναι ακάθαρτο, έτσι και ο άνθρωπος. Ποιος άνθρωπος; Όχι των 60 και 80 ετών μόνο, αλλά και αυτό το βρέφος, το οποίο εξέρχεται από τα σπλάχνα της μητέρας του, είναι ακάθαρτο, αμαρτωλό, καρπός ο οποίος, παρόλη την εξωτερική του ωραιότητα, εγκλείει όλους τους σκώληκες της διαφθοράς. Γι' αυτό είναι ανάγκη ο άνθρωπος να καθαριστεί, να απαλλαγεί, δηλαδή, από την αμαρτία, η οποία έχει αλλοιώσει τον ψυχικό του κόσμο μέχρι τέτοιου σημείου, ώστε ο άνθρωπος κάτω από τη δουλεία της αμαρτίας να διαπράττει όσα ούτε τα αγριότερα θηρία ποτέ διέπραξαν, για να επαληθεύσει το ρητό των αρχαίων μας προγόνων, ότι απ' όλα τα θηρία της γης το αγριότερο είναι ο άνθρωπος. Η Γραφή δίνει πλήρη εικόνα του ανθρώπου που είναι αιχμάλωτος στο κράτος της αμαρτίας λέγοντας: «Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὣν οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὠμοιώθη αὐτοῖς»(Ψαλμ. 48, 13). Ο άνθρωπος, δηλαδή, ο οποίος δεν συναισθάνθηκε την υπέροχη αξία του, κατέπεσε, έγινε όμοιος με τα κτήνη, τα οποία ποτέ δεν υψώνουν το βλέμμα τους προς τον ουρανό.

Και όμως, εντός του κτήνους αυτού είναι κλεισμένος σιδηροδέσμιος άγγελος, ο οποίος θέλει να φτερουγίσει προς τους ουραμούς. Ιδού το δράμα του ανθρώπου, ο οποίος ποθεί την απολύτρωση, την αποδέ-

σμευση από όλα τα κατώτερα ένστικτα. Το χρυσάφι, το οποίο είναι αναμειγμένος με άλλα ευτελή στοιχεία της ύλης, εάν είχε συνείδηση, θα φώναζε· «Απαλλάξτε με! Θέλω να καθαριστώ, να λάμψω, να αποκτήσω την αξία, την οποία έχω στο βασίλειο των μετάλλων...». Και η ψυχή, η οποία είναι δεσμευμένη από την αμαρτία, όταν έλθει σε συναίσθηση της αμαρτωλότητάς της, δε θέλει να συζεί πλέον με την αμαρτία, αλλά αναστενάζει, κλαίει, ζητεί να αποτινάξει μακριά κάθε στοιχείο, το οποίο τη μολύνει και δεν την αφήνει να δει το Θεό. «Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! Τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;».

Ποιος θα ελευθερώσει το δεσμώτη άνθρωπο; Ποιος θα τον καθαρήσει από κάθε αμαρτία και θα τον αναδείξει μια υπέροχη ηθική προσωπικότητα; Ποιος θα τον αγιάσει; Στο ερώτημα αυτό εκ των περάτων της γης μεγαλειώδης ακούγεται φωνή. Η φωνή εκείνη, η οποία στο τέλος κάθε θείας Λειτουργίας επαναλαμβάνεται από τον ιερουργούντα λειτουργό της Ορθόδοξης Εκκλησίας προκαλώντας ρίγη συγκινήσεως στις ψυχές των πιστών· «Σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν....».

Εσύ, Κύριε, είσαι ο αγιασμός μας

Ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός! Αυτός είναι σε απόλυτη έννοια ο Άγιος! Αυτός πάλαιψε και νίκησε κάθε πειρασμό. Εν αντιθέσει προς τον Αδάμ, ο οποίος αμάρτησε, ο Χριστός «ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ» (Α΄ Πέτρ. 2, 22). Ἐμεινε αγνός, ἀμόλυντος. Είναι ο μόνος, ο οποίος εν μέσω μυριάδων εχθρών σε όλους τους αιώνες μπορεί να σταθεί και να πει το περίφημο εκείνο· «Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;» (Ιωάν. 8, 46). Ο Χριστός είναι ο ήλιος της δικαιοσύνης, το πρότυπο της αγιότητας. Στα ύψη της αρετής, στα οποία εκείνος ανήλθε, δεν μπορεί να φτάσει κανείς. «Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἢ ἀρετὴ σου, Χριστέ, καὶ τῆς αἰνέσεώς σου πλήρης ἡ γῆ», ψάλλει η Εκκλησία. Αλλά προς την κορυφή της αγιότητας του Χριστού πρέπει να βαδίζουν όλοι οι οπαδοί του. Άγιος ο αρχηγός μας. Άγιοι πρέπει να γίνουμε και εμείς. Ὅπως μας λέει ο φλογερός ἀπόστολός του, ο Πέτρος· «Κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε» (Α΄ Πέτρ. 1, 15).

Εσύ, Κύριε, είσαι ο αγιασμός μας. Σαν άκακο αρνί θυσιάστηκες πάνω στο φρικτό Γολγοθά και το αίμα σου «καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας»(Α΄ Ιωάν. 1, 7). Υπήρξες το εξιλαστήριο θύμα της ανθρωπότητας. Ίδρυσες την Εκκλησία σου, η οποία σκοπό έχει να κάνει τους λύκους αρνιά, τα κοράκια περιστέρια, τους αμαρτωλούς αγίους. Η Εκκλησία είναι το εργαστήριο της αγιότητας, το οποίο είναι εφοδιασμένο

από ψηλά με όλα τα μέσα, δια των οποίων η ψυχή και του πλέον αμαρτωλού τέκνου της γης καθαρίζεται και γίνεται νύμφη του Τρισαγίου Θεού, ο οποίος αστράπτει από θεία ωραιότητα. Δεν είναι λόγοι κενοί, αλλά πραγματικότητα εκείνο το οποίο ψάλλει η Εκκλησία μας: «Άγιω Πνεύματι πᾶσα ψυχή ζωοῦται καὶ καθάρσει ὑψοῦται, λαμπρύνεται τῇ Τριαδικῇ Μονάδι ἱεροκρυφίως».

Ο άγιος! Είναι ό, τι εκλεκτό έχει να επιδείξει η ανθρωπότητα. Ο άγιος! Είναι ο ισχυρός, ο οποίος με τη βοήθεια του Ισχυρού νικά το μεγαλύτερο εχθρό, τον εαυτό του, τα πάθη του. Είναι ο σοφός, ο οποίος γνώρισε ότι μία είναι η αληθινή σοφία: το να φοβάται κανείς το Θεό. Είναι ο ιδανικός άνθρωπος, ο οποίος με τη βοήθεια του Εσταυρωμένου απαλλάχτηκε από το σιδερένιο κλοιό των παθών, αναπνέει ελεύθερος και βαδίζει την ευθεία οδό της αρετής. Δε γνωρίζει ελιγμούς, τα «ζικ – ζακ» της πονηρίας. «Έκκλινον από κακοῦ καὶ ποιήσον αγαθόν», είναι το πρόγραμμα της ζωής του. Μισεί, πολεμεί το κακό και επιδιώκει να πράττει το καλό παντού και πάντοτε.

Οι αρχαίοι πρόγονοί μας έλεγαν: «Ὡς ὠραῖον ἄνθρωπος ὅταν ἄνθρωπος ᾖ». Αληθινά! Πόσο ωραίο είναι να είναι κανείς άνθρωπος, να εκτελεί τον προορισμό για τον οποίο προορίστηκε από το Θεό, να μοιάσει δηλαδή σ' Αυτόν δια της αρετής, την οποία ο Ιησούς Χριστός παρουσίασε συγκεκριμένη, απτή, δυνατή να ψηλαφηθεί στο πρόσωπό του από όλους!

Τέτοιοι άνθρωποι, αγίοι, είναι θεία ευλογία πάνω στη γη. Είναι το «άλας» και το «φῶς» του κόσμου. Είναι οι μεγαλύτεροι ευεργέτες της ανθρωπότητας. Όχι μόνο όσο ζουν με το λόγο και το παράδειγμά τους συντελούν στην εξημέρωση του κόσμου και ευεργετούν ποικιλοτρόπως τους συνανθρώπους τους, αλλά και μετά το θάνατο η επίδρασή τους στις νέες γενιές είναι μεγάλη. Διδάσκουν από τους τάφους τους. Οι βιογραφίες τους είναι εντύπωμα των πιστών. Τα ιερά λείψανά τους πολυτιμότετοι θησαυροί. Ποιος θα μπορέσει να απαριθμήσει τις ευεργεσίες και τα θαύματα των αγίων;

Χθες ακόμη από την Κεφαλονιά, όπου φυλάσσεται το ιερό λείψανο του αγίου Γερασίμου, μεταδόθηκε η εξής είδηση: Νεός δαιμονόπληκτος από τη Λευκάδα, τον οποίο δεν μπορούσαν να θεραπεύσουν οι καλύτεροι γιατροί των Αθηνών, θεραπεύτηκε. Πώς; Μεταφέρθηκε στη Μονή του Αγίου. Μόλις ο ιερέας άγγιξε επάνω στον ασθενή το Σταυρό, τον οποίο είχε ο άγιος Γεράσιμος όσο ζούσε, το πονηρό πνεύμα, το οποίο φώλιαζε σ' αυτόν, άρχισε να φωνάζει. Έβγαλε γοερές κραυγές:

«Γεράσιμε, μ' έκαψες. Πού θα με ρίξει, τι θα με κάνει ο Κύριός σου; Πού θα με βάλλει;». Αυτά και άλλα ακόμη κραύγαζε, όταν απότομα περιήλθε σε κατάσταση αναισθησίας, αφού είχε πέσει για βαθύ ύπνο. Όταν μετά την παρέλευση μιας ώρας ξύπνησε, σηκώθηκε και κατευθύνθηκε στην εικόνα του αγίου Γερασίμου. Γονάτισε και προσευχήθηκε. Ήταν εντελώς καλά. Είχε πλέον απαλλαγεί από τα πονηρά πνεύματα, τα οποία τον βασάνιζαν επί 6μηνο, χάρη στη θεία επέμβαση του αγίου Γερασίμου.

Ο έπαινος της Ελλάδας

- «Υμῖν έχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν»(Φιλιπ. 1, 29)

Ασφαλώς η αγιότητα δεν είναι μονοπώλιο ενός έθνους. Η αγιότητα είναι ουράνιο φυτό, το οποίο μπορεί να εγκλιματισθεί και να ευδοκίμησει σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του πλανήτη. Όπου εξαπλώθηκε ο Χριστιανισμός, έχει να μας παρουσιάσει αγίους, τους οποίους έπλασε από όλες τις φυλές και τα έθνη και απ' όλα τα στρώματα της κοινωνίας. Καννίβαλοι, οι οποίο έσφαζαν ανθρώπους και έσπαζαν κρανία για να φάνε το μυελό, όταν άκουσαν το κήρυγμα του Ευαγγελίου και κατηχήθηκαν από ιεραποστόλους, μεταβλήθηκαν ριζικά, και οι βράχοι, οι οποίοι είχαν βαφεί κόκκινοι με το αίμα των θυμάτων, λαξεύτηκαν και έγιναν κολυμβήθρες, μέσα στις οποίες βαπτίστηκαν οι άγριοι.

Οι άγιοι δε θα εκλείψουν ποτέ. Υπήρξαν και υπάρχουν παντού. Ο αριθμός αυτών είναι γνωστός στον Κύριο, ο οποίος ως καλός ποιμένας γνωρίζει τα πρόβατά του, τους πιστούς εκείνους, οι οποίοι με έργα και με λόγια, οπουδήποτε κι αν βρίσκονται, αγωνίζονται για να εξαπλωθεί η βασιλεία του επί της γης. Αλλά εάν υπάρχει μία χώρα, στην οποία περισσότερο από κάθε άλλη ο Χριστιανισμός έριξε βαθιές ρίζες, άνθησε και καρποφόρησε καρπό πολύ, πλήθος αγίων, η χώρα αυτή είναι η Ελλάδα. «Πόσο λαμπρή είναι η Ελλάδα από το πλήθος των αγίων της!», αναφωνεί ο ιερός Χρυσόστομος.

Την Ελλάδα επισκέφτηκε πρώτος ο κορυφαίος των αποστόλων, ο Παύλος, και ίδρυσε τις πρώτες Εκκλησίες της Ευρώπης, την Εκκλησία των Φιλιππων (αρχαίας πόλης κοντά στη σημερινή Καβάλα), της Θεσσαλονίκης, της Βέροιας και των Αθηνών, της Κορίνθου και της Κρήτης. Την Ελλάδα επισκέφτηκε επίσης ο απόστολος Ανδρέας που μαρτύρησε στην Πάτρα. Στη νήσο Πάτμο έγραψε την Αποκάλυψή του ο ευαγγελιστής Ιωάννης.

Ο σπόρος, τον οποίο έσπειραν οι Απόστολοι και οι συνεργάτες τους στους προγόνους μας, δε χάθηκε. Βρήκε γη αγαθή στις ψυχές των προγόνων μας και καρποφόρησε. Από τη βαθιά νύχτα της ειδωλολατρίας η Ελλάδα βάδισε προς το φως το ανέσπερο. Οι ναοί των ολυμπίων θεών ερημώθηκαν. Τα είδωλα συντρίφτηκαν και μεταξύ Παξού και Αντιπάξου ακούστηκαν οι αναστεναγμοί των πονηρών πνευμάτων, διότι η ειδωλολατρία στην Ελλάδα πέθανε! Η Ελλάδα ζούσε και ανέπνεει το Χριστό. Ανέδειξε διδασκάλους και κήρυκες και απολογητές. Μετέδωσε τη φλόγα της πίστεως στους γειτονικούς λαούς και έφθασε να ευαγγελίζεται το Χριστό μέχρι τα Ουράλια όρη και τις πηγές του Γάγγη ποταμού. Έκτισε ναούς μεγαλοπρεπείς και δημιούργησε περίφημα πνευματικά κέντρα στο Σινά, τον Άθω, την Κύπρο, τον Πόντο και παντού στην Ελληνική χερσόνησο. Σε καιρό μάλιστα διωγμών το περισσότερο αίμα, το οποίο χύθηκε για τη στέρηση της Ορθόδοξης πίστεως, ήταν ελληνικό. Τα μαρτυρολόγια αναφέρουν πλήθος μαρτύρων, των οποίων η επίγεια πατρίδα ήταν η Ελλάδα.

Η Ελλάδα εκλεκτός κήπος του Χριστού. Χώρα αγίων και μαρτύρων. Ρίξτε ένα βλέμμα στον αγιογραφικό χάρτη, τον οποίο δημοσιεύουμε στο τέλος του παρόντος βιβλίου. Βεβαίως δεν είναι τέλειος χάρτης αυτός. Δε σημειώνει όλα τα ονόματα των αγίων, οι οποίοι κατά διαφόρους καιρούς εμφανίστηκαν στα διάφορα σημεία της Ελληνικής γης και έκαναν να λάμψει ο ουρανός της Ελλάδας από μύρια αστέρια της αρετής και της πίστεως. Πάντως όμως ο χάρτης αυτός δίνει μια ζωηρή εικόνα της αίγλης, την οποία προσδίδει στο πρόσωπο της Ελλάδας το πλήθος των αγίων, των μαρτύρων, των ηρώων του Χριστιανισμού.

Για να κρατήσει την Ορθόδοξη πίστη της η Ελλάδα έχυσε ποταμούς αιμάτων. Εκτός από τους παλαιούς μάρτυρες των πρώτων αιώνων, έχουμε και τους νεομάρτυρες, εκείνους, δηλαδή, οι οποίοι μαρτύρησαν κατά το διάστημα της Τουρκοκρατίας. Στο βιβλίο «Νεομάρτυρες», το οποίο εξέδωσε ο μακαρίτης αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, αναφέρονται τα ονόματα των νεομαρτύρων, των οποίων κάποια αναφέρουμε εδώ: Αγγελής από το Άργος, Αθανάσιος από Σπάρτη, Ακάκιος από Μακεδονία, Αναστάσιος από την Άγκυρα, Αναστάσιος από Ναύπλιο, Γεώργιος από Μυτιλήνη, Γεώργιος από Κύπρο, Γεώργιος από Ιωάννινα, Δημήτριος από Σαμαρίνα, Ζαχαρίας από την Ήπειρο, Θεόφιλος από Ζάκυνθο, Ιωάννης από Θάσο, Ιωάννης από Τραπεζούντα, Κοσμάς ο Αιτωλός, Κωνσταντίνος από τη Ρόδο, Μάρκος από Κρήτη,

Νικόλαος από Μέτσοβο, Νικόλαος από Καρπενήσι, Ρωμανός ο Σπαρτιάτης (από τη Δημηνίτζα), Θεόδωρος από Μυτιλήνη.

Αλλά πέρα από τους γνωστούς νεομάρτυρες, πόσοι είναι οι ανώνυμοι, οι άγνωστοι εκείνοι ήρωες του Χριστιανισμού, οι οποίοι σε σπήλαια και σε οπές της γης, κατά τις ζοφερές περιπέτειες του έθνους μας, αγίασαν και παρέδωσαν την ψυχή τους αγνή στον Κύριο!

Στους Δυτικούς, οι οποίοι κατηγορούν την Ελλάδα για την έλλειψη μόρφωσης κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας, ένας από τους ηρωικότερους ιεράρχες της, ο Κύριλλος Λούκαρις, απαντά τα εξής: «Ας σκεφθούν οι κατήγοροί μας ότι, αν δεν έχουμε σοφία εξωτερική, έχουμε, με τη χάρη του Χριστού, σοφία εσωτερική και πνευματική, η οποία στολίζει την Ορθόδοξη πίστη και σ' αυτό πάντοτε είμαστε ανώτεροι από τους Φράγκους στους κόπους, στις σκληραγωγίες και στο να σηκώνουμε το Σταυρό μας και να χύνουμε το αίμα μας για την πίστη και την αγάπη προς τον Κύριο μας Ιησού Χριστό. Αν είχε βασιλεύσει ο Τούρκος στη Φραγκιά δέκα χρόνια, Χριστιανούς εκεί δε θα έβρισκες. Και στην Ελλάδα τώρα τριακόσια χρόνια βρίσκονται και κακοπαθούν οι άνθρωποι και βασανίζονται για να στέκουν στην πίστη τους και λάμπει η πίστη του Χριστού και το μυστήριο της ευσέβειας, και σεις μου λέτε ότι δεν έχουμε σοφία; Τη σοφία σου δε θέλω μπροστά στο Σταυρό του Χριστού. Κάλλιο να είχε κανείς και τα δύο. Δεν το αρνούμαι. Αλλά από τα δύο το Σταυρό του Χριστού προτιμώ».

Όλη η Ελλάδα ευωδίαζε τότε από το άρωμα της αγιότητας. Οι βίοι των αγίων ήταν το αλφαβητάρι, το οποίο κρατούσαν στα χέρια τους οι Χριστιανοί Έλληνες και με τις διηγήσεις των πνευματικών κατορθωμάτων άναβε στις καρδιές τους ο έρωτας προς το Θεό.

Το χρέος της σημερινής Ελλάδας.

«Τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τὴν πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν» (Εβρ. 12, 1 – 2)

Χώρα αγίων ήταν η Ελλάδα! Αλλά δυστυχώς, όπως περιγράφει στα Απομνημονεύματά του ο αγνός αγωνιστής του 1821 στρατηγός Μακρυγιάννης, μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας από τον τουρκικό ζυγό διάφορα πνεύματα απιστίας από τη Δύση άρχισαν να πνέουν και να επηρεάζουν την ψυχή της Ελλάδας. Ο Εωσφόρος με τα όργανά του εργάστηκε πολύ. Παντού εξάπλωσε τις προπαγάνδες του. Δίδαξε την

απιστία και την ανηθικότητα. Και οι καρποί, φρικτές βλασφημίες των θείων, μέθες, πορνείες, μοιχείες, ψευδορκίες, αδικίες και εκμεταλλεύσεις, φόνοι, ληστείες, εγκλήματα απαίσια, τρομερά, πρωτάκουστα, τα οποία δεν αναφέρει η τρισχιλιετής ιστορία μας, έκαναν την εμφάνισή τους. Οι υιοί του σκότους οργίασαν. Αλίμονο! Η χώρα των αγίων και μαρτύρων, υπό την επίδραση των ακάθαρτων πνευμάτων, φαινόταν ότι μεταβλήθηκε σε χώρα αγρίων ανθρώπων, λύκων αιμοβόρων και αιμοδιψών. Και τα έθνη, τα οποία θαύμαζαν την Ελλάδα, απορούσαν και διερωτιόντουσαν· Αυτή είναι η Ελλάδα;

Αλλά, δόξα τω Θεώ! Παρόλο το τεράστιο κύμα της κόλασης, το οποίο κατέκλυσε την προσφιλή μας Πατρίδα, η πίστη στο Χριστό σεν απόσβέστηκε ολοτελώς. Υπάρχει ο σπινθήρας του πνεύματος κρυμμένος κάτω από τη στάχτη της καταστροφής. Υπάρχει η ζύμη, η οποία μπορεί να ζυμώσει και να αναπλάσει όλο το φύραμα. Σε όλη τη μαρτυρική μας Πατρίδα, από την Κρήτη μέχρι τον Έβρο και τις Πρέσπες, Κέρκυρα και Δωδεκάνησα, υπάρχουν ψυχές, οι οποίες πιστεύουν στο Χριστό και ποθούν να δουν την Ελλάδα μας και πάλι χώρα χριστιανική.

Όλες αυτές οι ψυχές, οι οποίες ηλεκτρίζονται από το όραμα αυτό, πρέπει να συσπειρωθούν γύρω από το λάβαρο του Χριστού και να αγωνιστούν το δυσκολότερο αλλά και σπουδαιότερο αγώνα της Φυλής· να κερδίσουν την ψυχή της Ελλάδας υπέρ του Χριστού. Οι ψυχές αυτές ας είναι λίγες. 12 ήταν οι Απόστολοι και ανέπλασαν την οικουμένη. Το ίδιο θαύμα θα επαναληφθεί και σήμερα. Εάν εκείνοι, οι οποίοι πιστεύουν στο Χριστό, εργαστούν με τη θεία πνοή των χριστιανών των πρώτων αιώνων, η πνευματική νίκη θα είναι βέβαιη. Η Ελλάδα θα ζευχθεί στο χρηστό ζυγό του Χριστού, το να εργάζεται κανείς και να υπηρετεί το Χριστό είναι η ιδεώδης, η πραγματική ελευθερία, την οποία νοσταλγεί η ανθρώπινη ψυχή.

Αγαπητοί! «Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου! Ὡς φοβερὸς ὁ τοπος οὗτος!». Η γη, την οποία πατούμε, είναι γη αγία. Ποτίστηκε με τα δάκρυα και τα αίματα των αγίων, παλαιών και νέων, οι οποίοι φθάνουν μέχρι τη γενιά μας. Ποια επαρχία, ποιο νησί, ποιο χωριό και ποια πόλη της Ελλάδας δεν έχει να παρουσιάσει τον μάρτυρα, τον άγιό της; Κάθε βράχος της γης αυτής έχει να μας διηγηθεί και ένα μαρτύριο. Αντιλαμβάνουν ακόμη τα βουνά και οι χαράδρες από τη φωνή τους, η οποία μύριες επαναλήφθηκε· «Εγώ Χριστιανός γεννήθηκα! Χριστιανός και θα πεθάνω. Τύραννοι, δε σας φοβάμαι. Ο Χριστός ζει, νικά και βασιλεύει στους αιώνες».

Κύριε Ιησού Χριστέ! Εσύ, ο οποίος αισθάνθηκε ιδιαίτερη χαρά όταν, κατά τις παραμονές του θείου σου πάθους, είδες τους Έλληνες να έρχονται προς εσένα και είπες τον περίφημο εκείνο λόγο: «Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Ιωάν. 12, 23), μη μας απορρίψεις από του προσώπου σου. «Ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν» πολύ. Δώσ' μας μετάνοια ειλικρινή και βαθιά. Αξιώσέ μας να βαδίσουμε στα ίχνη τα δικά σου. Ἄναψε στις καρδιές όλων μας τον πόθο να σε υπηρετούμε, όπως σε υπηρέτησαν μυριάδες Ελλήνων, οι οποίοι τα πάντα θυσίασαν για να εξαπλωθεί η βασιλεία σου στη γη. Ω Κύριε! «Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου» εν μέσω της νεότερης γενιάς των Ελλήνων, για να γίνει και πάλι η γωνιά αυτή του κόσμου χώρα αγίων.

(†) Επίσκοπος Αύγουστῖνος
Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία